ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Ձև 5)

(հազ.դրամ)

01 հունվարի 2016թ.-ից մինչև 30 սեպտեմբերի 2016թ.

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ

1.1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված «Հայկապ Բանկ» ՍՊԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:
Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում , թվով 27 մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, ևս 26-ը՝ ՀՀ մարզերում և ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Պուշկինի 19:

2016թ.-ի երրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 688 մարդ:

1.2. Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Ծանոթագրություն 2.1. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

2.1.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

2.1.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

2.1.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

2.1.4 Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

2.1.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2015թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2015թ-ին ՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Սահմանված հատուցումների պլաններ՝ աշխատակիցների վճարներ (ՀՀՄՍ 19 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումներ
- ՖՀՄՍ 2011-2013թթ. տարեկան բարեփոխումներ

Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՍԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:
Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՍ 14 հաշիվների կանոնավոր հետաձգում*
- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՍ 38 և ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)*

2.2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

2.2.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Զուտ եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսները, շահաբաժինները:

:

2.2.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2016	31 դեկտեմբերի 2015
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	474.46	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	530,26	528.69

2.2.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.2.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի :
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

2.2.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են այլ ակտիվներ հոդվածում:
Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

2.2.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.2.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժութային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

2.2.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով

որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում պարտքային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերածևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:
Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

2.2.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Իր գործառնական գործունեության ընթացքում Բանկը արժեթղթավորում է ֆինանսական ակտիվներ, հիմնականում վաճառելով այդ ակտիվները հատուկ նշանակության կազմակերպությունների, որոնք արժեթղթեր են թողարկում ներդրողների համար: Կարող է անհրաժեշտություն առաջանալ փոխանցված ակտիվների ամբողջական կամ մասնակի ապաճանաչման: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ պետք է հղում կատարվի «Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման» մասին: Արժեթղթավորված ֆինանսական ակտիվների տոկոսները կարող են պահվել Բանկի կողմից և նախապես դասակարգվել որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ շահույթը կամ վնասը ներկայացվել «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում: Արժեթղթավորումներից եկամուտները կամ ծախսերը հիմնված են ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի և պահված մասնակցության իրական արժեքի վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի

ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

2.2.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

2.2.11 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

2.2.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-5	20-100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5	20-100

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման

ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:
Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

2.2.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Համակարգչային ծրագրերի և լիցենզիաների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը 10 տարի:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.2.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

2.2.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.2.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատպանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և

երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

2.2.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.2.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

2.2.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

2.2.20 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի

դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես առևտրային, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժութային տոկոսադրույքի սվոփի, բազմարժութային տոկոսադրույքի սվոփի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերագնահատումը և թերագնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 30):

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ
Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները: Տես՝ ծանոթագրություն 19:

Հարկային օրենսդրություն
ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ ծանոթագրություն 29:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում
Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

Ծանոթագրություն 3 Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Տոկոսային եկամուտ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	230,680	251,487	297,106
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	6,066,605	6,130,767	8,190,828
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,306,914	1,100,459	1,414,464
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	382,167	248,815	323,557
Այլ տոկոսային եկամուտ	17,870	18,000	22,863
Ընդամենը	**8,004,236**	**7,749,528**	**10,248,818**

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	2,327,398	2,052,846	2,752,484
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,702,793	1,552,741	2,111,573
Տոկսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	197,968	148,539	206,692
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	52,326	570,768	604,266
Այլ տոկոսային ծախսեր	20,821	10,118	25,828
Ընդամենը	**4,301,306**	**4,335,012**	**5,700,843**

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	**3,702,930**	**3,414,516**	**4,547,975**

Ծանոթագրություն 4 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Դրամարկղային գործառնություններից	55,269	71,343	79,306
Հաշվարկային ծառայություններից	382,557	357,524	515,532
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	2,787	7,690	9,688
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	68,325	64,097	89,460
Վճարային քարտերի սպասարկումից	244,733	222,744	307,977
Լոմբարդայյին վարկերի տրամադրումից եկամուտ		164	-
Այլ կոմիսիոն վճարներ	-	322	325
Ընդամենը	**753,671**	**723,884**	**1,002,288**

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	10,815	7,103	12,329
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	343,920	253,685	393,532
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	24,483	25,633	34,167
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	490	2,071	3,400
Այլ կոմիսիոն վճարներ	36,478	36,109	49,900
Ընդամենը	**416,186**	**324,601**	**493,328**

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	**337,485**	**399,283**	**508,960**

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Եկամուտ շահաբաժիններից	-	325	325
Ընդամենը	-	325	325

Ծանոթագրություն 5 Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից

Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումներից

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝բաժնետոմսերից պարտքային արժեթղթերից ածանցյալներից	-	-	-
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	53,644	(13,489)	(25,079)
Ընդամենը	53,644	(13,489)	**(25,079)**

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ եկամուտ

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում `բաժնետոմսերից պարտքային արժեթղթերից	(49,031)	(59,959)	(170,238)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	118,059	58,200	193,035
Ընդամենը	**69,028**	**(1,759)**	**22,797**

Արտարժութային գործառնություններից

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	481,068	663,942	867,251
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(75,300)	(82,328)	(85,768)
Ընդամենը	**405,768**	**581,614**	**781,483**

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	12,585	78,456	107,627
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	13,252	(841)	(497)
Ընդամենը	**25,837**	**77,615**	**107,130**

Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	**554,277**	**643,981**	**886,331**

Ծանոթագրություն 6 «Այլ գործառնական եկամուտներ»

Այլ գործառնական եկամուտ

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	323,040	397,186	520,763
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	-	33	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	(4,447)	12,882	8,785
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-
Արտասովոր եկամուտներ (առկայության դեպքում)	-	-	-
Այլ եկամուտներ	22,297	12,985	25,824
Ընդամենը	**340,890**	**423,086**	**555,372**

Ծանոթագրություն 7 «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	**-**	**-**	**-**
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	**-**	**-**	**-**
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	**-**	**-**	**-**

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Սկզբնական մնացորդ	24,488	-	22,396
Պահուստին կատարված		-	21,038

մասնահանումներ	123,329		
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(109,664)	-	(18,946)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	13,665	-	2,092
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	(38,153)	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	**-**	**-**	**24,488**

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	**01.01.2016-30.09.2016**	**01.01.2015.-30.09.2015**	**01.01.2015.-31.12.2015**
Սկզբնական մնացորդ	1,626,493	1,590,866	1,642,694
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	2,753,582	2,528,815	3,601,172
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(1,817,275)	(1,915,953)	(2,678,855)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	936,307	612,862	922,317
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	(988,993)	(573,165)	(938,518)
Պահուստի օգտագործում			-
Վերջնական մնացորդ	**1,573,807**	**1,630,563**	**1,626,493**

Ներդրումների գծով	**01.01.2016-30.09.2016**	**01.01.2015.-30.09.2015**	**01.01.2015.-31.12.2015**
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	**-**	**-**	**-**

Այլ ակտիվների գծով	**01.01.2016-30.09.2016**	**01.01.2015.-30.09.2015**	**01.01.2015.-31.12.2015**
Սկզբնական մնացորդ	21,426	38,700	17,865
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	564,541	211,753	137,158
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(591,591)	(217,472)	(100,864)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(27,050)	(5,719)	36,294
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	15,732	(105)	(32,733)
Պահուստի օգտագործում			-
Վերջնական մնացորդ	**10,108**	**32,876**	**21,426**

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-

Ընդամենը զուտ մասանումներ պահուստներին	**922,922**	**607,143**	**960,703**

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններում և ծանոթագրություններում բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների, ինչպես նաև հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների գծով ընդհանուր պահուստները չեն ճանաչվել:

Ծանոթագրություն 8 Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	1,680,152	1,619,527	2,213,627
Ծախսեր սոցիալական ապահովության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	-	-	-
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	1,302	618	2,057
Գործուղման ծախսեր	23,671	24,123	36,282
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	284,877	249,803	330,790
Ապահովագրության գծով ծախսեր	12,410	9,694	12,793
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	122,962	104,870	148,196
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	211,811	193,598	260,080
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	31,788	34,539	51,666
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	69,663	78,376	102,249
Տրանսպորտային ծախսեր	21,766	24,810	34,618
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	121,872	123,909	166,333
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	39,280	39,472	52,311
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	8,974	11,791	13,242
Այլ վարչական ծախսեր	33,532	25,918	37,276
Ընդամենը	**2,664,060**	**2,541,048**	**3,461,520**

* 2016թ. երրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 682 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսեկան աշխատավարձը՝ 256.57 հազ.դրամ:
* 2015թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 672 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսեկան աշխատավարձը՝ 261.3 հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 9 Այլ գործառնական ծախսեր

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	11	20,699	44,481
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	62,001	46,055	67,532
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	56,379	78,843	107,084
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	325,884	346,924	459,744
Կորուստներ ակտիվների արժեզրկումից	-	-	-
Արտասովոր ծախսեր	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	47,702	41,851	56,942
Այլ ծախսեր*	99,746	71,946	101,723
Ընդամենը	**591,723**	**606,318**	**837,506**

* Այլ ծախսերը հիմնականում առաջացել են ԱրՔա-ի գծով գործառնական ծախսերից:

Ծանոթագրություն 10 Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից զուտ շահույթ/ վնաս

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	-	-	-
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից	-	-	-
Դուստր բանկերում ներդրումներից	-	-	-
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-

Ծանոթագրություն 11 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	42,793	236,510	326,804
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	(18,744)	1,880	(16,821)
Ընդամենը	**24,049**	**238,390**	**309,983**

	01.01.2016.-30.09.2016	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.2015.-31.12.2015	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	756,877	-	1,263,378	-
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	151,375	20	252,676	20
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ	-	-	-	-
Չնվազեցվող ծախսեր	12,409	-	17,200	-
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	-	-	(16,821)	-
Շահութահարկի գծով ծախս	(139,735)	-	44,498	-
Ընդամենը	**24,049**	-	**297,553**	-

	Մնացորդը 31.12.2015թ. դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը 30.09.2016թ. դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	**158,354**	**21,453**	**-**	**179,807**
Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	50,729		-	50,729
Հիմնական միջոցների գծով	-	-		-
Այլ ակտիվների գծով	107,625	-		-
Ստեղծված պահուստների գծով	-	-		-
Այլ պարտավորությունների գծով	-	21,453		129,078
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	**35,518**	**2,708**	**222,223**	**260,449**
Առևտրային արժեթղթերի գծով	-	-		-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	-	-	222,223	222,223
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	16,022	(1,116)	-	14,906
Այլ պարտավորությունների գծով	19,496	3,824	-	23,320
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	**122,836**	**18,745**	**(222,223)**	**(80,642)**

Ծանոթագրություն 12 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	732,828	888,292	941,681
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	732,828	888,292	941,681
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,277,501	1,277,501	1,277,501
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.57	0.70	0.74

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	01.01.2016-30.09.2016	01.01.2015.-30.09.2015	01.01.2015.-31.12.2015
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	1,621,720	669,917	802,186
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	1,621,720	669,917	802,186
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,277,501	1,277,501	1,277,501
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1.27	0.52	0.63

Ծանոթագրություն 13
Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30.09.2016	31.12.2015
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,609,562	7,288,234
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,411,139	1,627,828
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	26,447,022	26,015,976
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	290,000	320,000
Հաշվեգրված տոկոսներ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներից և ավանդներից	-	-
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	**33,757,723**	**35,252,038**

*30.09.16թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը,որը կազմում է 12 366 860 հազ.ՀՀ դրամ:
*31.12.15թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը,որը կազմում է 14 713 333 հազ.ՀՀ դրամ:
**30.09.16թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 290 000 հազ.ՀՀ դրամ:
**31.12.15թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 320 000 հազ.ՀՀ դրամ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում

	01.01.2016	30.09.2016	01.01.2015	31.12.2015
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,288,234	5,609,562	10,047,510	7,288,234
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,627,828	1,411,139	1,447,646	1,627,828
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	26,015,976	26,447,022	29,573,199	26,015,976
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	320,000	290,000	380,000	320,000
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ բանկերում	62	62	33,062	62
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	4,239,337	889,123	3,656,123	4,239,337
Ընդամենը	**39,491,437**	**34,646,908**	**45,137,540**	**39,491,437**

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներ և հուշադրամներ

	30.09.2016	31.12.2015
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներ	-	-
Հուշադրամներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 14 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2016	31.12.2015
ՀՀ բանկերում	62	62
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	501,508	4,097,182
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	387,614	142,155
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**889,184**	**4,239,399**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ ԿԲ-ում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկերում՝	1,440,220	2,237,141
- վարկեր և ավանդներ	1,423,380	2,176,863
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ*	16,840	60,278
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-

-այլ*	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում՝	1,638	428
- վարկեր և ավանդներ		-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	1,638	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	117	2,326
Ընդամենը	**1,441,975**	**2,239,895**
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	-	-
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	**2,331,159**	**6,479,294**

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	3,593,965	4,137,140
- վարկեր և ավանդներ	1,378,578	2,100,624
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	1,888,141	1,591,432
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	327,246	445,084
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝	250,750	255,659
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	250,750	255,659
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
այլ*	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	7,751	14,180
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**3,852,466**	**4,406,979**
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	-	(24,488)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների և բանկերի նկատմամբ նկատմամբ	**3,852,466**	**4,382,491**
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների և բանկերի նկատմամբ նկատմամբ	**6,183,625**	**10,861,785**

*30.09.16թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմանբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 16 810 հազ.ՀՀ դրամ :
**31.12.15թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմանբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 37 421 հազ.ՀՀ դրամ :
**30.09.16թ. դրությամբ դեպոնացված է Ֆինանսական կազմակերպությունում 63 812 հազ.ՀՀ դրամ (134,49 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ և 186 937 ՀՀ դրամ (394.0 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար:
**31.12.15թ. դրությամբ դեպոնացված է Ֆինանսական կազմակերպությունում 65 062 հազ.ՀՀ դրամ (134,49 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ և 190 598 ՀՀ դրամ (394.0 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար:

Ծանոթագրություն 16
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ

	30.09.2016	31.12.2015
Վարկեր,այդ թվում՝	53,464,839	54,996,259
ՀՀ Կառավարությանը	-	369,524
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին	-	-
հիպոթեքային	6,538,565	5,444,765
Օվերդրաֆտ	5,281,120	4,222,397
Վարկային քարտեր	6,494,326	7,941,317
Ֆակտորինգ	3,698	-
Ֆինանսական լիզինգ	92,790	80,192
Հետգնման պայմանագրեր	1,888,141	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ և ստացվելիք վճարներ	461,146	469,455
Ընդամենը վարկեր	**67,686,060**	**67,709,620**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(1,573,807)	(1,626,493)
Ընդամենը զուտ վարկեր	**66,112,253**	**66,083,127**

30.09.16թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցներով տեղաբաշխվել է 24 425 090 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 2 231 հատ վարկ:
31.12.15թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցներով տեղաբաշխվել է 26 228 952 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 2 538 հատ վարկ:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ

	30.09.2016	31.12.2015
Վարկեր,այդ թվում՝		
Ստանդարտ	64,938,236	66,015,057
Հսկվող	1,422,087	426,391
Ոչ ստանդարտ	899,411	481,387
Կասկածելի	426,326	786,785
Անհուսալի*	4,609,781	3,089,871
Ընդամենը վարկեր	**67,686,060**	**67,709,620**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(1,573,807)	(1,626,493)
Ընդամենը զուտ վարկեր	**66,112,253**	**66,083,127**

*30.09.2016.թ. դրությամբ անհուսալի վարկերի 11.48% կազմում են մինչև 01.01.2005թ. դուրս գրված վարկերը:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	30.09.2016		31.12.2015	
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր և փոխատվություններ,որից	**67,686,060**	**27,485**	67,709,620	**29,851**
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում՝	2,747,825	466	1,694,563	445
ժամկետանց	333,570	351	306,418	329
վերաձևակերպված*	1,882	1	2,084	1
վերաֆինանսավորված*	-	-	-	-
Ընդամենը վարկեր	**67,686,060**	**27,485**	**67,709,620**	**29,851**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(1,573,807)	-	(1,626,493)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	**66,112,253**	**27,485**	**66,083,127**	**29,851**

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30.09.2016		31.12.2015	
	գումար	վարկառուների քանակ	գումար	վարկառուների քանակ
Բանկեր	1,423,380	1	2,176,863	3
Ֆինանսական կազմակերպություններ	1,378,578	23	2,100,624	35
Պետական ձեռնարկություններ	5,380	5	496,887	2
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	38,429,029	1,004	38,098,439	1,156
խոշոր ձեռնարկություններ	15,073,024	106	10,931,890	113
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	23,356,005	898	27,166,549	1,043
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	20,807,126	25,187	19,336,955	27,125
սպառողական վարկեր	6,292,456	14,830	4,963,757	16,710
հիփոթեքային վարկեր	6,538,565	686	5,444,765	624
վարկային քարտեր	6,416,169	8,380	7,598,712	8,749
այլ վարկեր	1,559,936	1,291	1,329,721	1,042
Անհատ ձեռնարկատերեր	7,983,379	1,289	9,307,884	1,568
Հաշվեգրված տոկոսներ	468,032	-	469,455	-
Ընդամենը	**70,494,904**	**27,509**	**71,987,107**	**29,889**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(1,573,807)	-	(1,626,493)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	**68,921,097**	**27,509**	**70,360,614**	**29,889**

30.09.2016թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 20 589 216 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 27.55%-ը և նորմատիվային կապիտալի 89.43%-ը:

31.12.2015թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 16 099 159 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 22.4%-ը և նորմատիվային կապիտալի 75.82%-ը:

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	30.09.2016	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2015	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	10,807,589	16.08	4,417,443	6.57
Գյուղատնտեսություն	1,632,264	2.43	1,563,658	2.33
Շինարարություն	3,698,956	5.50	3,611,785	5.37
Տրանսպորտ և կապ	5,021,311	7.47	5,133,705	7.63
Առևտուր	18,776,137	27.93	25,590,205	38.06
Սպառողական	12,705,858	18.90	12,556,120	18.67
Հիփոթեքային վարկեր	6,538,565	9.73	5,444,765	8.10
Սպասարկման ոլորտ	5,790,418	8.61	5,395,629	8.02
Այլ	2,253,816	3.35	3,526,855	5.25
Հաշվեգրված տոկոսներ	461,146	-	469,455	-
Ընդամենը	**67,686,060**	**100.00**	**67,709,620**	**100.00**

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30.09.2016	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2015	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	67,221,093	99.99	67,235,084	99.99
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	3,821	0.01	4,835	0.01
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	-	-	246	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	461,146	-	469,455	-
Ընդամենը	**67,686,060**	**100**	**67,709,620**	**100**

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության	30.09.2016	31.12.2015
Անշարժ գույք	44,455,283	46,989,814
Շարժական գույք	395,211	600,256
Շրջանառու միջոցներ	264,353	386,212
Կազմակերպությունների և Ֆիզիկական անձանց երաշխիքներ	695,769	1,586,335
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն	5,308,248	5,584,363
Դրամական հոսքեր	10,558,135	6,765,260
Դրամական միջոցներ	382,421	1,866,865
Արժեթղթեր	5,622,406	3,878,069
Այլ	4,234	52,446
Ընդամենը վարկեր	**67,686,060**	**67,709,620**

Ծանոթագրություն 17
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	30.09.2016	31.12.2015
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	26,602,766	15,054,602
- գանձապետական պարտատոմսեր	26,602,766	15,054,602
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-

- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲ+(Բա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող,ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	**26,602,766**	**15,054,602**

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	**30.09.2016**		**31.12.2015**	
	ցուցակված	**չցուցակված**	**ցուցակված**	**չցուցակված**
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	232,271	54,497	34,260	54,497
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	118,485	-	34,260	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	113,786	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	54,497	-	54,497
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	**232,271**	**54,497**	**34,260**	**54,497**

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	**30.09.2016**		**31.12.2015**	
	ցուցակված	**չցուցակված**	**ցուցակված**	**չցուցակված**
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	1,342	-	1,342

- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	1,342	-	1,342
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	**1,342**	-	**1,342**

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	**26,890,876**	**15,144,701**

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	**26,890,876**	**15,144,701**

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 30.09.2016թ.դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ» ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	26.12.06.թ.	48,572	5.0
«ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ» ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	14.12.07թ.	5,925	1.0
«ՍՎԻՖԹ» համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	01.11.97թ.	1,342	0.0
Ընդամենը				55,839	

2015թ. և 2016թ. երրորդ եռամսյակում մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները բացակայում են:

2015թ. և 2016թ. երրորդ եռամսյակում ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում չեն կատարվել:

Ծանոթագրություն 20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա - միջոցներ	Վարձ. գույքի բարելավումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,736,702	1,408,039	607,096	122,650	194,394	474,142	**4,543,023**
Սկզբնական մնացորդի ճշգրտում							
Ավելացում	316	290,805	62,873		2,581	26,820	**383,395**
Օտարում		(309)					**(309)**
Վերադասակարգում	(4,716)	(190)			4,906		
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,732,302	1,698,345	669,969	122,650	201,881	500,962	**4,926,109**
Մնացորդի ճշգրտում							**-**
Ավելացում	44,113	48,270	105,395	-	-	2,297	**200,075**
Օտարում	-	-	(1,497)	-	-	-	**(1,497)**
Վերադասակարգում	91,885	-	(32,798)	-	43,235	-	**102,322**
Դուրսգրում	-	(22,245.0)	(11,247.0)	-	-	-	**(33,492)**
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,868,300	1,724,370	729,822	122,650	245,116	503,259	**5,193,517**
Կուտակված մաշվածություն							**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	244,155	962,379	386,144	45,267	117,411	142,602	**1,897,958**
Ավելացում	55,887	218,669	88,442	23,111	26,041	47,595	**459,745**
Օտարում		(309)					**(309)**
Վերադասակարգում	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Դուրսգրում	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	300,042	1,180,739	474,586	68,378	143,452	190,197	**2,357,394**
Ավելացում	43,536	151,546	61,565	16,350	17,574	33,889	**324,460**
Օտարում	-	-	(1,497)	-	-	-	**(1,497)**
Դուրսգրում	-	(22,245)	(11,247)	-	-	-	**(33,492)**
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	343,578	1,310,040	523,407	84,728	161,026	224,086	**2,646,865**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**1,524,722**	**414,330**	**206,415**	**37,922**	**84,090**	**279,173**	**2,546,652**
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**1,432,260**	**517,606**	**195,383**	**54,272**	**58,429**	**310,765**	**2,568,715**

Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	**30.09.2016**	**31.12.2015**
Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում	2,267,479	**2,257,950**
Կապիտալ ներդրումներ բանկի ոչ նյութական ակտիվներում	279,173	**310,765**
Ընդամենը	**2,546,652**	**2,568,715**

* 2015թ. հիմնական միջոցներում չի արտացոլված 2007թ. շահագործումից հանված և վերադասակարգված բանկի սեփականությունը հանդիսացող Խաղաղ Դոնի 13/1 շենքը (32,207 հազ. դրամ), որը ներառված են սույն հաշվետվության 20-րդ ծանոթագրությունում (Վաճառքի համար պահվող արժեքներ):
**2016թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 12 669.4 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:
*** 2015թ. ընթացքում շահագործումից դուրս 108 995.32 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

Ծանոթագրություն
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	30.09.2016	31.12.2015
Բնագանձված գրավ	670,261	746,859
Շահագործումից հանված հիմնական միջոցներ	-	32,207
Ընդամենը	**670,261**	**779,066**

Ծանոթագրություն 21
Այլ ակտիվներ

	30.09.2016	31.12.2015
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	275,207	265,131
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	278,886	4,120
Դեբիտորական պարտքեր ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների գծով	40,843	39,112
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	5,400	1,104
Կանխավճարներ մատակարարներին	83,181	80,765
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	219,524	232,694
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Պահեստ	67,976	59,408
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	25,507	63,493
Այլ ակտիվներ	365,421	490,803
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(10,108)	(21,426)
Ընդամենը	**1,351,837**	**1,215,204**

Ծանոթագրություն 22
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2016	31.12.2015
ՀՀ կենտրոնական բանկ	1,056	1,438
ՀՀ բանկերի	708	5,783
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	173,323	143,691
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**175,087**	**150,912**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	1,151,078	1,876,995
-վարկեր	1,151,078	876,995
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	1,000,000
-այլ	-	-
ՀՀ բանկերի	60	1,000,000
-վարկեր	-	1,000,000
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր -սվոպ պայմանագրեր	-	-

-այլ	60	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	56,208	120,240
-վարկեր	56,208	120,240
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր և վարկանիշ չունեցող բանկեր	1,053,486	2,090,350
-վարկեր	1,053,486	2,089,549
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	801
Հաշվեգրված տոկոսներ	23,204	3,181
Ընդամենը	**2,284,036**	**5,090,766**
Ֆինանսական կազմակերպությունների վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
-ընթացիկ հաշիվներ	933,723	926,000
-վարկեր և ավանդներ	45,814,290	41,219,829
-ֆինանսական լիզինգ	1,390	1,338
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	82,747	65,126
-հաշվեգրված տոկոսներ	356,872	540,792
Ընդամենը	**47,189,022**	**42,753,085**

Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**49,648,145**	**47,994,763**

30.09.16թ. դրությամբ միջազգային կազմակերպություններից ներգրավվել է 24 756 600 հազ ՀՀ դրամ և հաշվարկվել են տոկոսներ 175 086 հազ. ՀՀ դրամի չափով:
31.12.15թ. դրությամբ միջազգային կազմակերպություններից ներգրավվել է 28 737 893 հազ ՀՀ դրամ և հաշվարկվել են տոկոսներ 349 903 հազ. ՀՀ դրամի չափով:

Ծանոթագրություն 23
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	30.09.2016	**31.12.2015**
ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	203,765	422,132
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-վարկեր	2,608,222	2,494,576
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր		-
-այլ	76	76
-հաշվեգրված տոկոսներ	55,276	102,430
Ընդամենը	**2,867,339**	**3,019,214**
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	18,228,137	22,579,597
-ժամկետային ավանդներ	292,272	189,930
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	381,601	135,991
-հաշվեգրված տոկոսներ	7,827	3,497

Ընդամենը	**18,909,837**	**22,909,015**
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	334,567	103,146
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	55
-հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**334,567**	**103,201**
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	233,996	179,711
-ժամկետային ավանդներ	-	2,320
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	11,511	8,590
-հաշվեգրված տոկոսներ	-	138
Ընդամենը	**245,507**	**190,759**
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	8,475,318	11,388,329
-ժամկետային ավանդներ	18,007,203	18,303,506
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	25,824	51,176
-հաշվեգրված տոկոսներ	187,133	194,075
Ընդամենը	**26,695,478**	**29,937,086**
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	295,596	394,269
-ժամկետային ավանդներ	1,622,980	954,509
-այլ	48,477	49,426
-հաշվեգրված տոկոսներ	13,465	9,296
Ընդամենը	**1,980,518**	**1,407,500**
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդներինկատմամբ	**51,033,246**	**57,566,775**

30.09.16թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 1 546 895 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք միջոցներ:

31.12.15թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 998 250 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք միջոցներ և որպես տրամադրված երաշխավորությունների ապահովման միջոց՝ 16 791 հազ. ՀՀ դրամի համարժեք միջոցներ:

Բանկի ավանդատուների թվաքանակը

	30.09.2016	31.12.2015
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	13	10
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	1	-
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	-	1
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	2,495	2,457
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	52	43
Ընդամենը	**2,561**	**2,511**

Ծանոթագրություն 24
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

	30.09.2016	31.12.2015
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	-	-

Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր	-	-
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	3,246,760	3,302,500
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Թողարկված այլ արժեթղթեր	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	19,193	20,981
Ընդամենը	**3,265,953**	**3,323,481**

22.07.16թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 24 ամիս ժամկետայնությամբ 13 % եկամտաբերությամբ 400 000 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:
17.06.16թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 7 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:
01.12.15թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 7 % եկամտաբերությամբ 2 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 80 000 հատ սովորական պարտատոմս:
26.06.15թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 7.25 % եկամտաբերությամբ 2 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 80 000 հատ սովորական պարտատոմս:
11.06.14թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 8 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

Ծանոթագրություն 25
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն

	30.09.2016	31.12.2015
-ֆյուչերս	-	-
-ֆորվարդ	-	-
-օպցիոն	-	-
-սվոպ	-	-
-այլ	-	-
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 26 Վճարվելիք գումարներ

	30.09.2016	31.12.2015
Շահաբաժիններ	175	177
Հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով	-	-
Ավանդների ապահովագրության գծով	15,019	13,681
Ընդամենը	**15,194**	**13,858**

Ծանոթագրություն
Հետաձգված հարկային պարտավորություն

Հետաձգված հարկային պարտավորություն	**30.09.2016**	**31.12.2015**
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	35,518
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	158,354
Ընդամենը	**-**	**(122,836)**

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	**30.09.2016**	**31.12.2015**
Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով	27,308	303,604
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	126,687	525,675
Ընդամենը	**(99,379)**	**(222,071)**

Ծանոթագրություն 27
Այլ պարտավորություններ

	30.09.2016	31.12.2015
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	118	120
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	16,132	-
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
-շահութահարկի գծով	27,308	-
-ԱԱՀ-ի գծով	2,149	5,641
-այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	66,662	76,773
-սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	5,344	6,431
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	495,568	434,800
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	136,563	84,057
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով	8,500,016	-
Այլ պարտավորություններ	126,886	49,192
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	**9,376,746**	**657,014**

Ծանոթագրություն 28
Կանոնադրական կապիտալ

	30.09.2016	31.12.2015
Սովորական բաժնետոմսեր	6,387,505	6,387,505
Բաժնետոմսերի քանակը	*1,277,501*	*1,277,501*
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	*5000 դրամ*	*5000 դրամ*
Արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	-	-
Բաժնեմասեր, փայեր	-	-
Բանկի կողմից ետ գնված բաժնետոմսերի գնման գումարը	-	-
Ետ գնված բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Ընդամենը	**6,387,505**	**6,387,505**

Բանկի կողմից արտոնյալ բաժնետոմսեր չեն թողարկվել, և սեփական բաժնետոմսերի ետգնում չի կատարվել:

30.09.2016թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	4,103,050	64.24%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	1,596,880	25.00%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն
Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	638,755	10.00%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

31.12.2015թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	4,103,050	64.24%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	1,596,880	25.00%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն
Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	638,755	10.00%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

Կանոնադրական կապիտալի ավելացում (դրամական միջոցներով)	30.09.2016	31.12.2015
Սովորական բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	*5000 դրամ*	*5000 դրամ*

2015թ. և 2016թ. երրորդ եռամսյակում կանոնադրական կապիտալի նվազում հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չի կատարվել:

Ծանոթագրություն 29 Սեփական կապիտալի այլ տարրեր

	30.09.2016	31.12.2015
Էմիսիոն եկամուտ	1,947,880	1,947,880
Ընդամենը	**1,947,880**	**1,947,880**

Ծանոթագրություն 30 Պահուստներ,պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ այլ պարտավորություններ

Պահուստներ	30.09.2016	31.12.2015
-գլխավոր պահուստ	2,700,000	1,500,000
-վերագնահատման պահուստներ	-	-
-այլ պահուստներ	685,974	(202,918)
Ընդամենը	**3,385,974**	**1,297,082**

Ծանոթագրություն 30.1.Բանկի իրավական պարտավորությունները

30.09.2016թ. դրությամբ Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.2 Բանկի հարկային պարտավորությունները

30.09.2016թ.դրությամբ Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.3 Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ

	30.09.2016	31.12.2015
Չօգտագործված վարկային գծեր	7,394,773	5,570,930
Տրամադրված երաշխիքներ	85,996	212,515
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	16,132	-
Ընդամենը	**7,496,901**	**5,783,445**

Ծանոթագրություն 30.4 Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

	30.09.2016		31.12.2015	
	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի	-	375,883	-	343,988
1-5 տարի	-	1,089,965	-	993,038
5 տարուց ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	-	**1,465,848**	-	**1,337,026**

Ծանոթագրություն Չբաշխված շահույթ (վնաս)

Չբաշխված շահույթ	30.09.2016	31.12.2015
-ընթացիկ տարվա	732,828	941,681
-նախորդ տարվա	11,639,114	11,897,433
Ընդամենը	**12,371,942**	**12,839,114**

Ծանոթագրություն 31
Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Բանկի հետ կապված անձինք են համարվում բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ նրանց հետ կապված անձինք:
Բանկի հետ կապված անձանց հետ գործարքներն իրականացվել են՝ ելնելով գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Բանկի հետ կապակցված անձինք 31.12.15թ. և 30.09.16թ. դրությամբ այլ բանկերի նկատմամբ պահանջներ չեն ունեցել:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.09.2016				31.12.2015			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	2	398,071	32,911	430,984	-	134,655	26,477	161,132
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	73	609,519	290,203	899,795	130	1,343,321	1,539,502	2,882,954
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ	75	697,272	276,883	974,230	128	1,079,905	1,533,069	2,613,102
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ(համախառն)	-	310,318	46,231	356,549	2	398,071	32,911	430,984
Արժեզրկումից պահուստ	-	3,982	649	4,631	-	4,513	593	5,106
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	306,336	45,582	351,918	2	393,558	32,318	425,878
Տոկոսային եկամուտ	-	40,139	3,881	44,020	-	35,372	6,881	42,253

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30.09.2016				31.12.2015			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	9,487,669	5,685,146	637,198	15,810,013	6,410,824	5,674,815	1,449,815	13,535,454
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	90,849,894	25,368,929	2,275,422	118,494,244	145,041,648	22,988,105	6,251,166	174,280,919
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	98,202,089	27,966,057	2,472,422	128,640,568	141,964,803	22,977,774	7,063,783	172,006,360
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	2,135,474	3,088,018	440,198	5,663,690	9,487,669	5,685,146	637,198	15,810,013
Տոկոսային ծախս	104,047	135,246	18,139	257,431	47,961	194,210	106,702	348,873

Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.09.2016	31.12.2015
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	-
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային եկամուտ	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**30.09.2016**	**31.12.2015**
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	2,081,326	4,342,988
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	365,019	882,998
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	1,149,633	3,144,660
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	1,296,712	2,081,326
Տոկոսային ծախս	140,944	361,224

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ նախորդ տասներկու ամիսների համար	30.09.2016	31.12.2015
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	11,282	12,552
- պարգևատրում	-	-
-սոց. հատկացումներ	-	-
Բանկի գործադիր մարմնին	-	-
- աշխատավարձ	248,509	244,698
- պարգևատրում	2,525	2,525
-սոց. հատկացումներ		-
Ընդամենը	262,316	259,775

Ծանոթագրություն 32 Ֆինանսկան ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ
Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն
Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ռիսկերի կոմիտե
Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունած համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարում
Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման և իրականացման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ, որպեսզի ապահովեն կառավարման անկախ գործընթացը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում
Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Յուրաքանչյուր բիզնես ստորաբաժանման կազմի մեջ մտնում է ապակենտրոնացված բաժին, որը պատասխանատու է ռիսկերի անկախ վերահսկման համար, այդ թվում սահմանված սահմանաչափերի համեմատ ռիսկի ենթարկվածության չափերի վերահսկումը, ինչպես նաև նոր արտադրանքների և համակարգված գործընթացների ռիսկի գնահատումը: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Բանկի Ֆինանսական ստորաբաժանում
Բանկի ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ
Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր
Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում

առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը, ռիսկերի կոմիտեին և բոլոր բաժինների ղեկավարներին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արժեքը ներառյալ ռիսկը (VaR), իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների: Եռամսյակային կտրվածքով ավագ ղեկավարող անձնակազմը որոշում է պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը վարկային կորուստների համար: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև խորհրդակցություն ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է արժեքը ներառյալ ռիսկըVaR, ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

Ծանոթագրություն 32.1 Վարկային ռիսկ

Վարկերի ապահովվածությունը

Վարկային պորտֆելի ապոհովվածությունը հանդիսացող գրավները ըստ տեսակի տարբերակում ենք՝ անշարժ գույքի գրավ, շարժական գույքի գրավ և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքային մնացորդի գրավ:
Որպես անշարժ գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ՀՀ տարածքում առավել իրացվելի գոտիներում առկա բնակարանները, բնակելի տները, հասարակական նշանակության շինությունները, արտադրական նշանակության շինությունները և հողատարածքները: Հիփոթեքային վարկավորման դեպքում բնակարանները և բնակելի տները (այգետնակները) ապահովագրվում են:
Որպես շարժական գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները, սարքավորումները, շինարարական տեխնիկան, հոսքագծերը, որոք ունեն շուկայում առավել իրացվելի արժեք:
Ավտոտրանսպորտային միջոցների գրավադրման դեպքում գրավը ապահովագրվում է վարկի մնացորդի չափով:
Որպես ապրանքնային մնացորդի և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների գրավ կարող են հանդիսանալ առավել իրացվելի ապրանքատեսակները, պատրաստի ապրանքները, որոնք չունեն պիտանելիության սեղմ ժամկետներ և շուկայում սպառողների շրջանում ունեն մեծ պահանջարկ:
Որպես գրավ ընդունելի անշարժ գույքի որակական բնութագրիչներ կարող են հանդիսանալ վթարայնության կարգավիճակը, շինության արտաքին և ֆիզիկական մաշվածության ցուցանիշները, շինության կառուցման տարեթիվը և կոնստրուկցիան: Շարժական գույքի դեպքում հաշվի է առնվում գույքի ֆիզիկական վիճակը, թողարկման տարեթիվը, գույքի տեխնիկական հագեցվածությունը և մաշվածությունը: Ապրանքների որակական հատկանիշները որոշելիս հաշվի է առնվում արտադրող ֆիրմայի վարկանիշը և տվյալ ապրանքի պատրաստման ժամանակ օգտագործված նյութերի որակը, շրջանառու միջոցների վրա ունեցած ազդեցության գործոնը:
Գրավի շուկայական արժեքը ազատ մրցակցության պայմաններում նմանատիպ և նույն պարամետրերով վաճառված գույքի համեմատության ժամանակ ստացված արժեքն է: Լիկվիդացիոն արժեքը շուկայում առավել սեղմ ժամկետներում գրավի արագ իրացման արժեքն է, որը ներկայացնում է առանց շուկայական ռիսկերի գրավի իրացումը: Վարկի տրամադրման ժամանակ որպես վարկի գումարի հաշվարկի հիմք է ընդունվում գրավի գնահատված լիկվիդացիոն արժեքը, ինչով բանկը սահմանափակում է վարկի ժամկետի ընթացքում գրավի արժեքի նվազման ռիսկը: Նշված ռիսկը նվազեցվում է նաև այն հանգամանքով, որ անշարժ և շարժական գույքերի գրավով ապահովված վարկերի դեպքում վարկ/գրավի գնահատված արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 80%-ը:
Վարկեր տրամադրելիս բանկը մեծ կարևորություն է տալիս վարկառուի նախկինում ունեցած վարկերի սպասարկման պատմությանը, կայուն եկամուտների առկայությանը, մասնագիտական պատրաստվածությանը, քանզի նպատակ ունենալով ձևավորել որակապես կայուն վարկային պորտֆել, վարկերը հնարավորինս բարձր իրացվելի գրավով ապահովված լինելու փաստից բացի, առաջնային նշանակություն ունի վարկառուի պարտաճանաչությունը և վճարունակությունը վարկի սպասարկման առումով, ինչի հետևանքն է 2016թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ չաշխատող վարկերը կազմում են ընդհանուր վարկային պորտֆելի 3.88% (2 621 889 հազ.դրամ): Միաժամանակ նշենք, որ 30.09.16թ. դրությամբ վարկային ներդրումները կազմել են 67 686 060 հազ. դրամ՝ 31.12.15թ-ի 67 709 620 հազ. դրամի փոխարեն, այսինքն՝ վարկային ներդրումներն նվազել են 0.03%-ով:

Պահուստավորումների համապատասխանությունը

Վարկերի դիմաց պահուստավորումները կատարվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից համատեղ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ»-ի համաձայն:

Ռեպո և սվոպ գործարքները

2016թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը կազմել է 45 565 939 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 51 119 293 հազ. դրամի դիմաց՝ նվազելով 10.86%-ով: Տրամադրված սվոպ գործարքների ծավալը 2016թ. երրորդ եռամսյակում կազմում է 4 466 101 հազ դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 5 168 064 հազ. դրամի դիմաց՝նվազելով 13.58%-ով:

Աշխատակազմը

Բանկի կողմից որակապես կայուն վարկային պերտֆելի ձևավորումը արդյունք է նաև համապատասխան բարձր մասնագիտական պատրաստվածություն ունեցող մասնագետների, ներդրված աշխատանքային էթիկայի և թիմային աշխատելաոճի ունակության:

Վերահսկողություն (մոնիտորինգ) և վարկային ռիսկերի հայտնաբերում

Վարկերի սպասարկման բարձր որակը և ժամկետանց վարկերի բացակայությունը արդյունք է նաև վարկերի սպասարկման ընթացքում մշտական վերահսկողության, վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում վարկառուների հետ հարաբերությունների և մշտական կապի պահպանման, ինչի արդյունքում բանկը մշտապես տեղյակ է վարկառուի ֆինանսական վիճակից և անհրաժեշտության դեպքում արագ արձագանքում է իրավիճակի փոփոխություններին՝ ցուցաբերելով անհրաժեշտ օժանդակություն և խորհրդատվություն իրավիճակի կայունացման համար: Նշված միջոցառումները խիստ նպաստում են ժամանակին վարկային ռիսկերը բացահայտելուն և դրանք նվազեցնելուն կամ իսպառ վնասազերծելուն: Վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում մշտական հսկողություն է իրականացվում նաև վարկի նպատակային օգտագործման, վարկի ապահովման միջոցի՝ գրավի նկատմամբ, ինչը կատարվում է Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների կողմից: Վարկի նպատակային օգտագործման մոնիտորինգն իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության, վարկի օգտագործման ուղղությունների առանձնահատկությունների, վարկի կանխիկ և անկանխիկ գործարքների և այլն: Անշարժ գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է երեք ամիսը մեկ անգամ, առանձին դեպքերում՝ յուրաքանչյուր վեց ամիսը մեկ: Շարժական գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության՝ առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ:

Եթե շուկայում տեղի է ունեցել գնահատված անշարժ գույքի գների տատանում մոտ 20%-ի չափով, ապա ելնելով Բանկի շահերից՝ Բանկը կարող է պահանջել կատարել Գրավի վերագնահատում:

Եթե գրավի արժեքը էապես էժանացել է շուկայում, ապա Բանկի պահանջով Վարկառուն առաջարկում է ապահովել լրացուցիչ Գրավով, որը, Բանկի հետ համաձայնեցնելով, գրավադրվում է հիմնական գրավի հետ միասին:

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը՝ ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության

ՀՀ մարզեր	30.09.2016	31.12.2015
Երևան	57,210,027	55,284,219
Գեղարքունիքի մարզ	812,789	961,899
Շիրակի մարզ	948,707	1,027,533
Լոռու մարզ	795,155	834,916
Վայոց Ձորի մարզ	2,637	3,704
Արմավիրի մարզ	2,018,308	2,598,253
Սյունիքի մարզ	373,386	747,248
Տավուշի մարզ	512,783	534,823
Արագածոտնի մարզ	323,717	415,442
Կոտայքի մարզ	1,980,356	2,014,780
Արարատի մարզ	2,146,404	2,565,699
ԼՂՀ	557,932	716,003
Ընդամենը	**67,682,201**	**67,704,519**

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ
30.09.2016

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,548,433	721,659	3,483,986	3,645	33,757,723
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,714,901	845,447	594,173	29,104	6,183,625
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	66,108,471	-	3,782	-	66,112,253
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	26,889,534	-	1,342	-	26,890,876
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	4,557,943	9,099	1,542	166	4,568,750
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**131,819,282**	**1,576,205**	**4,084,825**	**32,915**	**137,513,227**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	7,442,338	54,563	-	-	7,496,901
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,436,784	32,752	39,835,396	343,213	49,648,145
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	48,718,161	1,355,223	306,287	653,575	51,033,246
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	3,265,953	-	-	-	3,265,953
Այլ պարտավորություններ	9,050,076	8,906	413,600	-	9,472,582
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**70,470,974**	**1,396,881**	**40,555,283**	**996,788**	**113,419,926**
Զուտ դիրք	61,348,308	179,324	(36,470,458)	(963,873)	24,093,301

* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,373,680	360,503	5,511,790	6,065	35,252,038
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,915,934	647,824	4,289,978	8,049	10,861,785
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	66,078,127	242	4,758	-	66,083,127
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	14,120,046	-	1,342	-	14,121,388
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,023,313	-	-	-	1,023,313
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	4,643,467	1,138	41,062	154	4,685,821
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**121,154,567**	**1,009,707**	**9,848,930**	**14,268**	**132,027,472**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	5,690,688	92,754	3	-	5,783,445
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,038,819	10,779,397	28,005,878	170,669	47,994,763
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	56,056,075	418,362	711,564	380,774	57,566,775
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	3,323,481	-	-	-	3,323,481
Այլ պարտավորություններ	659,129	9,081	2,662	-	670,872
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**69,077,504**	**11,206,840**	**28,720,104**	**551,443**	**109,555,891**
Զուտ դիրք	52,077,063	(10,197,133)	(18,871,174)	(537,175)	22,471,581

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ սեգմենտների և ռիսկայնության

30.09.2016

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ							
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային		Անհուսալի	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	**63,987,350**	**27,019**	**1,254,556**	**235**	**686,284**	**131**	**184,063**	**100**	**4,582,103**	**783**
1. Արդյունաբերություն	10,031,392	226	562,796	18	36,986	8	-	-	662,651	29
2. Գյուղատնտեսություն	1,586,524	1,304	14,286	6	3,747	4	1,420	3	219,114	23
3. Շինարարություն	3,651,916	67	-	-	-	-	2,217	1	161,019	4
4. Տրանսպորտ և կապ	4,799,998	70	10,213	1	90,344	3	7,496	1	6,942	1
5. Առևտուր	18,243,911	1,501	85,183	23	99,046	14	83,013	25	1,717,494	126
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	5,050,301	163	226,049	9	340,616	8	7,592	3	207,546	11
7. Ֆինանսական հատված	-	-		-					-	-
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	11,947,882	22,844	312,614	168	107,067	92	77,531	66	1,005,178	557
8.1 անշարժ գույքի գրավով	1,950,498	338	218,867	15	19,762	3	59,212	7	272,893	17
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	100,798	43	1,126	1	25,483	2	913	1	19,816	3
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	8,675,426	844	43,415	10	8,478	2	4,794	1	602,159	32
Դեբիտորական պարտքեր	488,082	22,360	534	22	221	19	118	10	915	89
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝	6,009,413	8,003	568	19	356	12	6	6	-	-
երաշխիքներ	85,136	15	-	-	-	-	-	-	-	-
ակրեդիտիվներ	15,971	1	-	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2015

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ							
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային		Անհուսալի	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	**65,056,909**	**29,406**	**379,094**	**231**	**370,655**	**118**	**276,469**	**96**	**3,061,650**	**634**
1. Արդյունաբերություն	4,305,100	259	-	-	61,487	12	1,506	2	541,208	21
2. Գյուղատնտեսություն	1,395,054	1,056	23,606	14	83,662	3	10,252	3	56,835	13
3. Շինարարություն	3,486,220	70	-	-	-	-	42,600	1	14,675	3
4. Տրանսպորտ և կապ	5,037,229	68	13,253	4	-	-	-	-	83,574	1
5. Առևտուր	24,968,839	1,795	189,762	46	108,887	31	52,620	19	1,157,289	95
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	5,296,145	199	31,925	4	-	-	1,953	3	162,555	7
7. Ֆինանսական հատված	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	12,203,489	25,165	77,166	154	27,394	66	48,225	59	946,185	470
8.1 անշարժ գույքի գրավով	2,844,749	352	9,014	5	2,042	2	38,321	11	-	-
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	249,654	61	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	8,364,833	794	43,382	9	89,225	6	119,313	9	99,329	24
Դեբիտորական պարտքեր	1,122,896	22,087	247	12	194	8	52	7	200,260	108
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝	5,685,196	8,351	533	24	174	10	60	6	-	-
երաշխիքներ	210,390	25	-	-	-	-	-	-	-	-
ակրեդիտիվներ			-	-	-	-	-	-	-	-

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության

30.09.2016

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ							
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային		Անհուսալի	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	**63,987,350**	**27,019**	**1,254,556**	**235**	**686,284**	**131**	**184,063**	**100**	**4,582,103**	**783**
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	63,983,568	27,018	1,254,556	235	686,284	131	184,063	100	4,539,101	780
2. ԱՊՀ երկրների ռեզ.-ին (ըստ երկների)	-	-	-	-	-	-	-	-	6,663	2
Ռուսաստանի Դաշնություն	-	-	-	-	-	-	-	-	6,663	2
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզ-ին (ըստ երկների),	3,782	1	-	-	-	-	-	-	36,339	1
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	3,782	1		-	-	-	-	-	36,339	1
Մեծ Բրիտանիա	-	-		-	-				-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	**63,987,350**	**27,019**	**1,254,556**	**235**	**686,284**	**131**	**184,063**	**100**	**4,582,103**	**783**

31.12.2015

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ							
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային		Անհուսալի	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	**65,056,909**	**29,406**	**379,094**	**231**	**370,655**	**118**	**276,469**	**96**	**3,061,650**	**634**
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	65,051,909	29,404	379,094	231	370,655	118	276,469	96	3,017,946	631
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	242	1	-	-	-	-	-	-	37,051	1
Ռուսաստանի Դաշնություն	242	1	-	-	-	-	-	-	37,051	1
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների),	4,758	1		-	-	-	-	-	6,653	2
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	4,758	1		-	-	-	-	-	-	-
Կանադա	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մեծ Բրիտանիա	-	-	-	-	-	-	-	-	6,653	2
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վրաստան	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	**65,056,909**	**29,406**	**379,094**	**231**	**370,655**	**118**	**276,469**	**96**	**3,061,650**	**634**

Ծանոթագրություն 32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Խորհուրդը սահմանել է ռիսկի ընդունելի սահմանչափերը: Բանկը կիրառում է VaR (ռիսկային արժեքի) մեթոդը գնահատելու համար շուկայական ռիսկը և հնարավոր կորուստները՝ հիմնվելով մի շարք չափանիշների և շուկայի պայմանների փոփոխությունների մասին ենթադրությունների վրա: VaR-ը մեթոդ է, որն օգտագործվում է ֆինանսական ռիսկը չափելու համար՝ գնահատելով հնարավոր բացասական փոփոխությունը պորտֆելի շուկայական արժեքում որոշված վստահության մակարդակի և նշված ժամկետի համար: Բանկն օգտագործում է ամբողջական ոչ գծային VaR մոդել տոկոսադրույքների, գների տարբերությունների և տատանումների ռիսկերի համար: Այս հաշվարկները հիմնված են Մոնտե-Կառլոյի սիմուլացիաների վրա՝ ստացված փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մատրիցայից: Արտարժույթի փոխարժեքների հետ կապված VaR-ի համար Բանկն օգտագործում է փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մոդելը: Կապիտալի գործիքներին բնորոշ ռիսկը չափվում է օգտագործելով միագործոն մոդելը:

<u>VaR մեթոդի նպատակները և սահմանափակումները</u>

Բանկն օգտագործում է սիմուլացիոն մոդելներ առևտրային պորտֆելի շուկայական արժեքում փոփոխությունները գնահատելու համար, որոնք հիմնված են նախորդ հինգ տարիների պատմական տվյալների վրա: VaR մոդելները նպատակ ունեն չափել շուկայական ռիսկը նորմալ շուկայական միջավայրում: Մոդելը ենթադրում է, որ ռիսկի գործոններում յուրաքանչյուր փոփոխություն, որը ազդում է նորմալ շուկայական միջավայրի վրա, ենթարկվում է նորմալ բաշխման: Բաշխումը հաշվարկվում է օգտագործելով երկրաչափական պրոգրեսիայով կշռված պատմական տվյալներ: VaR-ի օգտագործումն ունի սահմանափակումներ, որովհետև այն հիմնված է պատմական կորելիացիաների և շուկայական գների տատանումների վրա և ենթադրում է, որ ապագա գնային փոփոխությունները կենթարկվեն վիճակագրական բաշխման: Այն պատճառով, որ VaR-ը տեղեկատվության տրամադրման զգալիորեն կախված է պատմական տվյալներից և չի կարող հստակորեն կանխատեսել ռիսկի գործոններում ապագա փոփոխությունները, շուկայական մեծ փոփոխությունների հավանականությունը կարող է թերագնահատված լինել, եթե ռիսկի գործոնների փոփոխությունները չհամընկնեն նորմալ բաշխման ենթադրության հետ: VaR-ը կարող է նաև թերագնահատված կամ գերագնահատված լինել կապված ռիսկի գործոնների վերաբերյալ ենթադրությունների և նման գործոնների միջև հարաբերությունների հետ որոշ գործիքների համար: Չնայած, որ դիրքերը կարող թեն փոխվել օրվա ընթացքում, VaR-ը միայն ներկայացնում է պորտֆելների ռիսկը յուրաքանչյուր գործառնական օրվա փակման դրությամբ, և այն չի հաշվարկում այն վնասները, որոնք կարող են տեղի ունենալ 99% վստահության մակարդակից դուրս:

Գործնականում, ընթացիկ առևտրային արդյունքները կարող են տարբերվել VaR-ի հաշվարկներից և, մասնավորապես, հաշվարկը չի տրամադրում շահույթների և վնասների վերաբերյալ էական տեղեկատվություն անկայուն շուկայի պայմաններում: VaR մոդելների արժանահավատությունը որոշելու համար, ընթացիկ արդյունքները պարբերաբար վերահսկվում են VaR հաշվարկների համար օգտագործվող ենթադրությունների և չափանիշների ճշմարտացիությունը ստուգելու համար: Շուկայական ռիսկի դիրքերը նույնպես ենթարկվում են պարբերական սթրես թեստերի, համոզված լինելու համար, որ Բանկը կդիմակայի արտակարգ շուկայական իրադարձություններին:

VaR ենթադրություններ

Բանկի չափած VaR-ը 99% վստահությամբ գնահատում է պոտենցիալ վնասը, որ չի սպասվում որ կգերազանցվի, եթե ընթացիկ շուկայական ռիսկի դիրքերը անփոփոխ մնան մեկ օրվա ընթացքում: 99% վստահության միջակայքի օգտագործումը նշանակում է, որ մեկ օրվա կտրվածքով, VaR-ի արժեքը գերազանցող վնասները պետք է լինեն միջինում ոչ հաճախ քան հարյուր օրը մեկ անգամ:

Քանի որ VaR-ը Բանկի շուկայական ռիսկի կառավարման բաղկացուցիչ մասն է, բոլոր առևտրահյին գործառնությունների համար սահմանվել են VaR սահմանաչափեր, և ռիսկի չափերը վերանայվում են ամեն օր ղեկավարության կողմից:

Արտարժութային ռիսկ

Բանկը արտարժութային ռիսկի հաշվարկն իրականացնում է ՎաՌ մեթոդաբանության համաձայն: Այդ նպատակով վերցվում են արտարժութային փոխարժեքների համապատասխան ժամանակային շարքերը և արտարժութային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը և արտարժութային ՎաՌ-ը (99% վստահության մակարդակի պայմաններում), որի հիման վրա հաշվարկվում է Բանկի տվյալ օրվա արտարժութային ռիսկը:

30.09.16

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,954,187	17,080,732	722,804	33,757,723
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,030,516	3,949,041	204,068	6,183,625
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	20,467,169	45,644,612	472	66,112,253
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	24,338,007	2,552,869	-	26,890,876
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	4,047,067	518,831	2,852	4,568,750
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**66,836,946**	**69,746,085**	**930,196**	**137,513,227**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,966,787	4,517,863	12,251	7,496,901
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,331,442	39,316,127	576	49,648,145
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22,221,460	28,684,129	127,657	51,033,246
Վճարվելիք գումարներ	15,194	-	-	15,194
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	410,111	2,855,842	-	3,265,953
Այլ պարտավորություններ	9,356,843	100,534	11	9,457,388
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**42,335,050**	**70,956,632**	**128,244**	**113,419,926**
Զուտ դիրք	**24,501,896**	**(1,210,547)**	**801,952**	**24,093,301**

Արտարժութային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների
30.09.2016

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
-պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	2,916,430	-	2,916,430
-պահանջներ	-	2,929,498	-	2,929,498
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	**-**	**13,068**	**-**	**13,068**
Զուտ բաց դիրք*	**24,501,896**	**(1,197,479)**	**801,952**	**24,106,369**

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	18,333,545	16,551,925	366,568	35,252,038
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,703,471	8,860,709	297,605	10,861,785
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	20,372,694	45,710,133	300	66,083,127
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	12,055,122	2,066,266	-	14,121,388
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,023,313	-	-	1,023,313
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	4,104,529	581,292	-	4,685,821
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**57,592,674**	**73,770,325**	**664,473**	**132,027,472**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	1,842,887	3,933,582	6,976	5,783,445
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,736,202	37,250,844	7,717	47,994,763
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	21,258,894	36,155,964	151,917	57,566,775
Վճարվելիք գումարներ	13,858	-	-	13,858
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	410,400	2,913,081	-	3,323,481
Այլ պարտավորություններ	636,938	20,068	8	657,014
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**33,056,292**	**76,339,957**	**159,642**	**109,555,891**

Զուտ դիրք	**24,536,382**	**(2,569,632)**	**504,831**	**22,471,581**

**«I խմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են՝ ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Շվեյցարական ֆրանկ,Ճապոնական Իեն:
** «II խմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են՝ Ռուսաստանյան ռուբլի, Ուկրաինական գրիվնա, ՄԱԷ դիրխամ, Վրացական լարի:

Արտարժութային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
-պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	2,427,716	-	-	-
-պահանջներ	-	2,422,403	-	-
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	**(2,427,716)**	**2,422,403**	-	-
Զուտ բաց դիրք*	**22,108,666**	**(147,229)**	**504,831**	**22,471,581**

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում

2016թ. երրորդ եռամսյաում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների միջին կուտակային ճեղքվածքը բացասական է 3 006 682 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի բացասական 13 098 129 հազ. դրամի դիմաց, այսինքն՝ բանկի զգայունությունը ըստ ակտիվների աճել են: Միջին կուտակային ճեղքվածքը 2016թ-ի երրորդ եռամսյակում նախորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 10 091 447 հազ. դրամով:
30.09.2016 թ-ի դրությամբ տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցությունը 30.06.2016թ.-ի համամատ աճել է 9.51 տոկոսային կետով՝ կազմելով 97.19% նախորդ եռամսյակի 8.68% -ի դիմաց:
Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը և դրանց հարաբերակցության դինամիկան 2015թ.-2016թ.

ԱՄՍԱԹԻՎ	Կուտակային ճեղքվածք	Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցություն (%)
31.01.15	(4,917,229)	95.21
28.02.15	(11,722,291)	88.94
31.03.15.	(13,094,482)	88.08
31.04.15	(10,925,696)	89.66
31.05.15	(18,340,102)	82.65
30.06.15.	(13,771,061)	86.11
31.07.15.	(12,319,409)	87.73
31.08.15.	(13,889,785)	86.42
30.09.15.	(15,842,301)	84.61
31.10.15.	(18,018,060)	82.38
30.11.15.	(15,328,992)	85.55
31.12.15.	(16,115,198)	84.63
31.01.16	(17,659,499)	83.95
29.02.16	(21,798,122)	80.57
31.03.16	(19,090,545)	82.75
31.04.16.	(15,300,226)	85.65
31.05.16.	(13,840,761)	86.92
30.06.16.	(10,153,400)	90.45
31.07.16	(3,299,533)	96.93
31.08.16.	(2,230,168)	97.89
30.09.16.	(3,490,345)	96.74

Բանկը յուրաքանչյուր ամսվա (միջին օրական կտրվածքով) հաշվարկում է ներգրավված միջոցների (ռեսուրսների) արժեքը՝ կիրառելով սեփական մեթոդաբանությունը: Հաշվարկը իրականացվում է նաև առանձին՝ ըստ ժամկետային և ցպահանջ ներգրավված միջոցների: Արդյունքները յուրաքանչյուր ամիս քննարկվում են Բանկի ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի կողմից, և կիրառում են տեղաբաշխված միջոցների արժեքի (տոկոսադրույքի) որոշման համար:

30.09.2016

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	1,889,123	1,936,399	-	378,438	-	1,728,636	90,032	134,984	9,217	453,896	13,641	-
-վարկեր	-		-	378,438	-	1,728,636	90,032	134,984	9,217	453,896	13,641	-
-ավանդ		1,936,399										
- հետգն.պայմանագ.	1,889,123		-									
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝	2,014,560	23,714	1,040,348	164,221	2,222,708	725,088	1,411,601	5,577,799	6,404,996	12,717,475	7,372,960	26,436,783
- վարկեր	189,581	23,714	1,037,391	164,221	2,222,708	725,088	1,411,601	5,577,799	6,379,148	12,652,498	7,372,960	26,436,783
- ֆատկորինգ			2,957									
- լիզինգ									25,848	64,977		
- հետգնման պայմանագրեր	1,824,979		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	9,464,085	-	-	-	578,912	-	12,195,629	1,999,495	2,043,542	553,374
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ			9,464,085				578,912		12,195,629	1,999,495	2,043,542	553,374
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	29,273	11,569	-	-	-	-	-	-		-	-	-
Ընդամենը	**3,932,956**	**1,971,682**	**10,504,433**	**542,659**	**2,222,708**	**2,453,724**	**2,080,545**	**5,712,783**	**18,609,842**	**15,170,866**	**9,430,143**	**26,990,157**

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	365,092	569,687	-	-	507,798	1,112,924	521,665	-	5,944,343	24,394,104	2,950,831	13,023,473
- վարկեր	-	-	-	-	-	1,112,924	-	-	1,493,274	24,210,091	2,950,831	13,023,473
- ավանդներ	365,092	569,687			507,798		521,665		4,451,069	184,013	-	-
-հետգնման պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	15,665,506	11,903,507	19,525	44,193	108,852	564,213	476,272	630,052	5,506,089	15,421,517	8,274	13,992
- վարկեր	-		-	-	-	-	-	-	2,663,498	-	-	-
- ավանդներ	15,665,506	11,903,507	19,525	44,193	108,852	564,213	476,272	630,052	2,842,591	15,421,517	8,274	13,992
-հետգնման պայմանագրեր												
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	410,111	2,855,842	-	-
- այլ պարտատոմսեր					-	-	-	-	410,111	2,855,842		
Ներգրաված այլ միջոցներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	**16,030,598**	**12,473,194**	**19,525**	**44,193**	**616,650**	**1,677,137**	**997,937**	**630,052**	**11,860,543**	**42,671,463**	**2,959,105**	**13,037,465**
Զուտ դիրք	**(12,097,642)**	**(10,501,512)**	**10,484,908**	**498,466**	**1,606,058**	**776,587**	**1,082,608**	**5,082,731**	**6,749,299**	**(27,500,597)**	**6,471,038**	**13,952,692**

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով	դրամով	արտար-ժույթով
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	1,591,433	483,750	-	1,319,040	-	1,035,709	-	187,211	44,929	545,651	-	-
-վարկեր	-	483,750	-	1,319,040	-	1,035,709	-	187,211	44,929	545,651	-	-
-ավանդ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- հետգն.պայմանագ.	1,591,433	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝	1,326,565	9,971	2,603,385	387,412	1,423,942	561,274	1,149,050	5,007,169	8,787,947	19,014,784	5,570,689	21,739,242
- վարկեր	1,326,565	9,971	2,603,385	387,412	1,423,942	561,274	1,149,050	5,007,169	8,753,444	18,969,095	5,570,689	21,739,242
-լիզինգ	-	-	-	-	-	-	-	-	34,503	45,689	-	-
- հետգն.պայմանագ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	243,529	-	-	-	-	-	8,820,295	1,657,977	2,640,404	379,172
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ			243,529						8,820,295	1,657,977	2,640,404	379,172
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	1,005,652	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	28,480	10,632	-	-	-	-	-	-		-	-	-
Ընդամենը	**2,946,478**	**504,353**	**2,846,914**	**1,706,452**	**1,423,942**	**1,596,983**	**1,149,050**	**5,194,380**	**18,658,823**	**21,218,412**	**8,211,093**	**22,118,414**

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	2,812,429	264,483	50,000	125,088	-	1,447,691	395,000	118,723	5,048,073	31,352,102	2,314,363	2,811,924
- վարկեր	1,000,000	-	-	125,088	-	1,365,453	-	118,723	2,326,372	31,175,603	2,314,363	2,811,924
- ավանդներ	812,429	264,483	50,000	-	-	82,238	395,000	-	2,721,701	176,499	-	-
-հետգնման պայմանագրեր	1,000,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	15,228,416	19,416,636	31,643	91,531	147,089	228,755	1,020,172	7,664,028	4,063,464	8,715,320	4,000	10,068
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	2,494,529	-	-	-
- ավանդներ	15,228,416	19,416,636	31,643	91,531	147,089	228,755	1,020,172	7,664,028	1,568,935	8,715,320	4,000	10,068
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	400,000	2,902,500	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	-	-	-	400,000	2,902,500	-	-
Ներգրաված այլ միջոցներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	**18,040,845**	**19,681,119**	**81,643**	**216,619**	**147,089**	**1,676,446**	**1,415,172**	**7,782,751**	**9,511,537**	**42,969,922**	**2,318,363**	**2,821,992**
Զուտ դիրք	(15,094,367)	(19,176,766)	2,765,271	1,489,833	1,276,853	(79,463)	(266,122)	(2,588,371)	9,147,286	(21,751,510)	5,892,730	19,296,422

Տոկոսադրույքի ռիսկն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:
Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման համար կիրառվում է «Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելը» (GAP մոդել), որը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի նկատմաբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Տոկոսադրույքի փոփոխությունների նկատմամբ բանկի զգայունությունը գնահատելու համար հաշվարկվում է «ճեղքվածքի հարաբերակցություն» (GAP/ASSETS) ցուցանիշը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի հարաբերությունը ակտիվներին:

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների միջին տոկոսադրույքներ

Հոդվածի անվանումը	30.09.2016		31.12.2015	
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	14.82	6.12	10.65	7.73
- միջբանկային վարկեր	-	3.00	14.22	6.33
- միջբանկային ռեպո	-	-	-	-
- միջբանկային տոկոսային սվոպ	-	1.50	-	8.25
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.05	10.44	14.93	11.12
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	7.17	6.11	10.62	6.00
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9.41	5.57	9.93	5.15
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	13.10	6.41	13.61	6.93
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	13.00	7.25	13.00	7.50

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների պատճառով Բանկի ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության և դրա հետևանքով ֆինանսական կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Ծանոթագրություն 32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կորուստներ կրելու և/կամ ստանձնած պարտավորությունների չկատարելու հավանականությունն է, որն առաջանում է ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքի ճեղքվածքի կամ ակտիվների վաճառքի սահմանափակ կամ ոչ շահավետ հնարավորությունների արդյունքում:
Իրացվելիության ռիսկը պարունակում է ռիսկերի հետևյալ երկու տեսակները՝
1.Արժութային ռիսկ, որն առաջանում է արժույթի շուկայական փոխարժեքի տատանման հետևանքով և իրենից ներկայացնում է արժութային փոխարժեքների տատանումներից առաջացող դրամական կորուստների հավանականությունը:
2. Տոկոսադրույքի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումն իրականացնում են Բանկի Վարչությունը, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և Գանձապետը՝ Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրավասությունների շրջանակներում և կարգով:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար Բանկը կիրառում է հետևյալ մեթոդները՝
1. Վերլուծվում են իրացվելիության ռիսկի սահմանափակման նպատակով Բանկում սահմանված ցուցանիշները և գնահատվում են դրանց մակարդակները.
2. Պարբերաբար դիտարկվում են Բանկի հաշվեկշռի կառուցվածքի փոփոխման միտումները, դրամական հոսքերի փաստացի և կանխատեսվող ծավալները, որի հիման վրա գնահատվում է իրացվելության ռիսկը.
3. Իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման և պակասորդի ներգրավման գործընթացի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատում.
4. Բանկի պարտավորությունների (այդ թվում՝ ավանդային բազայի) բազմազանեցման (դիֆերսիֆիկացիայի) մակարդակի վերլուծություն և գնահատում

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմատիվները՝
1.Բանկում կանխիկ դրամական միջոցների և ակտիվների նվազագույն հարաբերակցությունը (3%)
2. Բանկի արտարժութային բաց դիրքի առավելագույն սահմանաչափը.
3. Բանկի ընդհանուր իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (25%)
4. Բանկի ընթացիկ իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (65%)
5. Ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանափակումները.
6. Բանկի կողմից տրամադրվող վարկային գծերի ընդհանուր ծավալ և Բանկի ընդհանուր կապիտալ առավելագույն հարաբերակցությունը (60%):

Իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Վարչության կողմից, որը՝
1. Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականություններով և կանոնակարգերով տրված իրավասությունների սահմաններում ապահովում է իրացվելիության կառավարմանն առնչվող սահմանաչափերի պահպանումը.
2. Հսկողություն է սահմանում և միջոցներ ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ.
3. Քննարկում և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ ներքին իրավական ակտերը:
Բանկի իրացվելության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը, որը՝
1 Ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման, պակասորդի ներգրավման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ.
2. Կարճաժամկետ (մինչև 3 ամսվա կտրվածքով) ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման փաթեթի կառուցվածքի փոփոխության հետ կապված ընդունում է որոշումներ՝ հիմնվելով Բանկի անցած ժամանակաշրջանի գործունեության վերլուծության, կարճաժամկետ և միջին ժամկետի կանխատեսումների արդյունքների վրա.
3. Ընդունում է որոշումներ Բանկի ընդհանուր դրամային և արտարժութային իրացվելիության ապահովման վերաբերյալ
4. Ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման ոլորտում Բանկի քաղաքականության իրագործումը:
Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարմանն առնչվող օպերատիվ, ամենօրյա խնդիրները յուրաքանչյուր օր Գանձապետի ներկայացմամբ քննարկվում են Բանկի Գործադիր տնօրենի մոտ՝պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների (Գլխավոր հաշվապահի, Դիլինգ կենտրոնի տնօրենի, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման, Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի գնահատման վարչությունների պետերի) մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:
Բանկի իրացվելության ռիսկի ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը, որը
- համակարգում է Բանկի այն ստորաբաժանումների աշխատանքը, որոնց գործառնություններն ազդում են իրացվելիության մակարդակի վրա, հսկում է ներբանկային դրամաշրջանառությունը

- ամփոփում և վերլուծում է իրացվելիության մակարդակի, դրամարկղային գործառնությունների վերաբերյալ պատասխանատու ստորաբաժանումների ամենօրյա տեղեկատվությունը և նախապատրաստում է միջոցների կառավերման վերաբերյան առաջարկություններ
- ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման վերաբերյալ Բանկի Վարչության, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի որոշումների, Գործադիր տնօրենի հանձնարարականների կատարումը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար վերահսկվում են հետևյալ ցուցանիշները՝

-ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշիվների և պարտադիր պահուստների միջոցները և ներդրված ավանդները

-Թանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ձուլակտորները

-ՀՀ պետական պարտատոմսերը՝ ընթացիկ (շուկայական) արժեքով՝ բացառությամբ գրավադրված, ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի

-ռեզիդենտ և օտարերկրյա բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդները

-միջոցների ներգրավումը

-տրամադրված վարկերի մարումը

- ակտիվների վաճառքը

-տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները

-նախկինում անհուսալի ճանաչված և Բանկի հաշվեկշռից դուրս գրված ակտիվների վերադարձը:

Բանկի իրացվելիության ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Բանկի Վարչության կողմից, որը վերահսկողություն է սահմանում և անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ է ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ:

Բանկի իրացվելության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը (այսուհետ՝ ԱՊԿՀ), որն ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի/պակասորդի, ներգրավման/տեղաբաշխման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ:

Բանկի իրացվելիության կառավարման ամենօրյա, ընթացիկ խնդիրները քննարկվում են Բանկի գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության օպերատիվ, ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը՝ ղեկավարվելով սույն Կարգով, Բանկի Վարչության, ԱՊԿՀ-ի որոշումներով և հանձնարարականներով:

Ներգրավման գործառնություններ իրականացնելիս հաշվի են առնվում ամենամյա բյուջեով սահմանված ռեսուրսների ծավալային համամասնությունները, կանխատեսվում են ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցներն ըստ ժամկետայնության, ըստ տեսակների՝ ձգտելով հնարավորինս տարբերակել և նվազեցնել ռիսկը:

Ակնթարթային իրացվելիությունը կառավարելիս նորմավորվում է նոստրո թղթակցային հաշիվների և դրամարկղի ռեսուրսների հարաբերակցությունը հաճախորդների ցպահանջ հաշիվների մնացորդների նկատմամբ /20%-ից ոչ պակաս/, որը գնահատվում է փաստացի և վիճակագրական տվյալների կանխատեսման հիման վրա , կարգավորվում է միջբանկային գործառնությունների միջոցով և հաշվարկվում է ամսվա կտրվածքով միջին օրեկան ցուցանիշի միջոցով: Ընթացիկ իրացվելիության ռիսկը կառավարելիս օգտվելով փաստացի և կանխատեսվող ցուցանիշների օրական շարժից՝ կիրառվում են համապատասխան վճարային օրացույցներ՝ հիմք ընդունելով հետևյալ չափանիշները.

-բանկի վճարահաշվարկային օրական պարտավորությունները,

- դրամական հոսքերի օրական շարժը,

- վարկերի, ավանդների, արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների օրական շարժը:

Ապահովվում է Բանկի ազատ ռեսուրսների վերաբաշխումը եկամուտ ձևավորող կենտրոնների միջև՝ հսկողություն սահմանելով և կառավարելով ներբանկային դրամաշրջանառությունը:

Բանկի վճարային դիրքի հսկումը՝ իրացվելի ակտիվների գումարի համապատասխանությունը վճարահաշվարկային պահանջարկին օրական և առաջիկա շաբաթվա կտրվածքով, իրականացնում է Գանձապետը:

Բանկի ընդհանուր իրացվելիության և ամենամյա բյուջեով հաստատված ակտիվապասիվային համամասնությունների պահպանման հսկողությունն իրականացվում է Բանկի Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը ամսական կտրվածքով վերլուծում է շեղումները և ներկայացնում Վարչության քննարկմանը:

Բանկի արտարժույթային դիրքի՝ գործող նորմատիվային դաշտին համապատասխանության հսկողությունն իրականացնում է Բանկի Դիլինգային կենտրոնը:

Բանկի իրացվելիության կառավարման նպատակով նոր գործիք կիրառելիս պատասխանատու ստորաբաժանումների կողմից սահմանված կարգով հաստատման են ներկայացվում անհրաժեշտ ընթացակարգերը և ներքին հսկողությունը, որով պետք է սահմանվեն գործիքի նկարագրությունը, նոր գործիքից հնարավոր կորուստների վերլուծությունը՝ հաշվի առնելով Բանկի իրացվելիության և ընդհանուր կապիտալի մակարդակները, ինչպես նաև այդ գործիքի գծով ռիսկերի գնահատման, հսկման և մոնիտորինգի գործընթացը:

30.09.2016թ.

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետային	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում		-	33,467,723	-	-	-	-	-	-	290,000	**33,757,723**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	889,184	2,694,642	1,696,761	211,706	243,804	196,778	-	250,750	**6,183,625**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	333,570	1,791,334	-	3,942,564	7,201,193	6,413,761	8,081,942	30,641,906	7,705,983		**66,112,253**
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	3,678,767	5,928,000	605	2,548,290	12,942,385	1,736,990	55,839	**26,890,876**
- առևտրային նպատակով պահվող	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- վաճառքի համար մատչելի	-	-	-	3,678,767	5,928,000	605	2,548,290	12,942,385	1,736,990	55,839	**26,890,876**
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պահանջներ	-	872	338,708	786,910	-	-	224,847	742,820	2,474,093	500	**4,568,750**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**333,570**	**1,792,206**	**34,695,615**	**11,102,883**	**14,825,954**	**6,626,072**	**11,098,883**	**44,523,889**	**11,917,066**	**597,089**	**137,513,227**
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	270,985	1,593,967	18,267,158	1,590,513	5,968,194	4,375,551	6,296,135	27,840,780	3,292,052	250,750	**69,746,085**
II խմբի արտարժույթով	-	-	761,361	168,363	-	-	-	472	-	-	**930,196**
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով			34,398	62,739	78,402	335,842	1,445,120	1,311,839			**3,268,340**
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	327,755	1,640,077	732,980	4,716,611	8,916,667	6,535,887	10,495,981	41,301,121	11,917,066	-	**86,584,145**
Անտոկոս		133,792	34,187,072	6,161,494	5,909,287	46,576	367,907	257,525	-	597,089	**47,660,742**
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ		-	1,180,611	1,235,857	4,651,904	4,722,462	6,111,114	30,086,323	1,659,874	-	**49,648,145**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	28,240,267	2,319,396	3,370,060	4,434,538	11,132,473	1,522,988	13,524	-	51,033,246
- ցպահանջ ավանդներ	-	-	28,240,267							-	**28,240,267**
- ժամկետային ավանդներ		-		2,319,396	3,370,060	4,434,538	11,132,473	1,522,988	13,524		**22,792,979**
- այլ	-	-	-	-		-	-	-			**-**
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	-	-	10,111	9,082		-	3,246,760	-	-	**3,265,953**
Այլ պարտավորություններ	-	-	127,239	721,245	8,596,790		27,308				**9,472,582**
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			7,394,773	857	18,497	60,405	6,880	15,489			**7,496,901**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**-**	**-**	**29,548,117**	**4,286,609**	**16,627,836**	**9,157,000**	**17,270,895**	**34,856,071**	**1,673,398**	**-**	**113,419,926**
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	-	-	12,865,470	2,865,995	5,977,206	4,845,900	13,693,143	29,539,504	1,169,414		**70,956,632**
II խմբի արտարժույթով	-	-	128,244		-		-	-	-	-	**128,244**
«Խոշոր» պարտավորություններ*	-	-			2,881,432	962,579	2,471,146	10,279,967		-	**16,595,124**
Այդ թվում՝	-	-									
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				1,671,596	11,803,223	15,133,873	3,569,918			-	**32,178,610**
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	28,503,792	2,636,338	6,932,009	7,131,881	14,027,139	9,950,827	1,673,398	-	**70,855,384**
Անտոկոս			1,044,325	760,949	8,580,658					-	**10,385,932**
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	**333,570**	**1,792,206**	**5,147,498**	**6,816,274**	**(1,801,882)**	**(2,530,928)**	**(6,172,012)**	**9,667,818**	**10,243,668**	**597,089**	**24,093,301**
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	270,985	1,593,967	5,401,688	(1,275,482)	(9,012)	(470,349)	(7,397,008)	(1,698,724)	2,122,638	250,750	**(1,210,547)**
II խմբի արտարժույթով	-	-	633,117	168,363	-	-	-	472	-	-	**801,952**
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	34,398	(1,608,857)	(11,724,821)	(14,798,031)	(2,124,798)	1,311,839	-	-	**(28,910,270)**
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	327,755	1,640,077	(27,770,812)	2,080,273	1,984,658	(595,994)	(3,531,158)	31,350,294	10,243,668	-	**15,728,761**
Կուտակային իրացվ. ճեղքվածք	-	133,792	33,142,747	5,400,545	(2,671,371)	46,576	367,907	257,525	-	597,089	**37,274,810**

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	34,932,038	-	-	-	-	-	-	320,000	**35,252,038**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	794	32,194	4,684,483	3,079,510	2,138,121	229,758	128,035	290,374		278,516	**10,861,785**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	306,418	719,799	-	3,651,730	7,517,099	7,212,936	8,734,627	30,853,464	7,087,054		**66,083,127**
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	384,275	5,501,058	1,023,313	5,632,858	2,547,358	55,839	**15,144,701**
- առևտրային նպատակով պահվող	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- վաճառքի համար մատչելի	-	-	-	-	384,275	5,501,058	-	5,632,858	2,547,358	55,839	**14,121,388**
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված	-	-	-	-	-	-	1,023,313	-	-	-	**1,023,313**
Այլ պահանջներ	-	-	265,757	703,500	-	368,283	-	683,307	2,664,474	500	**4,685,821**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**307,212**	**751,993**	**39,882,278**	**7,434,740**	**10,039,495**	**13,312,035**	**9,885,975**	**37,460,003**	**12,298,886**	**654,855**	**132,027,472**
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	240,707	498,702	21,371,621	3,339,722	6,314,369	5,195,053	6,085,584	27,382,675	3,683,798	278,516	**74,390,747**
II խմբի արտարժույթով	-	-	454,062	210,066	-	-	-	306	-	-	**664,434**
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				2,053	300,417	502,801	545,756	-			**1,351,027**
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	273,566	435,601	4,156,087	6,801,742	9,747,135	12,732,913	9,630,240	36,275,799	11,917,379	-	**91,970,462**
Անտոկոս	33,646	316,392	35,726,191	632,998	292,360	559,137	243,456	246,948	-	654,855	**38,705,983**

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	1,129,922	2,440,157	6,087,391	4,579,804	10,558,448	22,675,563	523,478	-	**47,994,763**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	35,312,707	2,005,213	3,130,451	5,059,018	9,754,514	2,293,792	11,080	-	**57,566,775**
- ցպահանջ ավանդներ	-	-	34,645,262	-	-	-	-	-	-	-	**34,645,262**
- ժամկետային ավանդներ	-	-	-	2,005,213	3,130,451	5,059,018	9,754,514	2,293,792	11,080	-	**22,254,068**
- այլ	-	-	667,445	-	-	-	-	-	-	-	**667,445**
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	-	-	10,400	10,581	483,750	400,000	2,418,750	-	-	**3,323,481**
Այլ պարտավորություններ	-	-	49,609	621,263	-	-	-	-	-	-	**670,872**
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			5,570,930	21,999	117,497	56,077	3,222	13,720	-	-	**5,783,445**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	**36,492,238**	**5,077,033**	**9,228,423**	**10,122,572**	**20,712,962**	**27,388,105**	**534,558**	-	**109,555,891**
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	-	-	19,621,374	1,755,158	8,124,932	6,828,057	17,338,916	22,712,039	7,329		**76,387,805**
II խմբի արտարժույթով	-	-	159,572	552,770	-	-	-	-	-	-	**712,342**
«Խոշոր» պարտավորություններ*	-	-	8,903,729	829	2,426,138	23,205	6,953,906	11,368,125	3,265,313	-	**32,941,245**
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-		250,300	7,852,278	19,515,007	415,472	-	-	-	**28,033,057**
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	34,645,262	4,631,480	4,342,475	8,191,117	15,741,276	11,571,394	534,558	-	**79,657,562**
Անտոկոս	-	-	1,846,976	18,296	-	-	-	-	-	-	**1,865,272**
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	307,212	751,993	3,390,040	2,357,707	811,072	3,189,463	(10,826,987)	10,071,898	11,764,328	654,855	22,471,581
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	240,707	498,702	1,750,247	1,584,564	(1,810,563)	(1,633,004)	(11,253,332)	4,670,636	3,676,469	278,516	**(1,997,058)**
II խմբի արտարժույթով	-	-	294,490	(342,704)	-	-	-	306	-	-	**(47,908)**
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	-	(7,551,861)	(19,012,206)	130,284	-	-	-	**(26,682,030)**
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	273,566	435,601	(30,489,175)	2,170,262	5,404,660	4,541,796	(6,111,036)	24,704,405	11,382,821	-	**12,312,900**
Կուտակային իրացվ. ճեղքվածք	33,646	316,392	33,879,215	614,702	292,360	559,137	243,456	246,948	-	654,855	**36,840,711**

Ծանոթագրություն 33 Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

30.09.2016թ.դրությամբ Բանկի բաժնետիրական կապիտալը կազմված է 5 000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, թվով 1 277 501 հատ սովորական բաժնետոմսերից, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմում է 6 387 505 հազ. ՀՀ դրամ:
2015-2016թթ.-ին Բանկի բաժնետիրական կապիտալը չի ավելացել:

Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշներ

2016թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	21,146,464	109,537,469	19.31	12.0
Փետրվար	21,210,254	108,011,664	19.64	12.0
Մարտ	21,347,165	106,604,405	20.02	12.0
Ապրիլ	21,391,551	107,096,511	19.97	12.0
Մայիս	21,542,022	106,242,601	20.28	12.0
Հունիս	21,347,165	112,475,901	18.98	12.0
Հուլիս	22,507,697	118,190,306	19.04	12.0
Օգոստոս	23,010,583	116,283,124	19.79	12.0
Սեպտեմբեր	23,021,697	116,250,499	19.80	12.0

2015թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	21,543,031	116,298,633	18.52	12.0
Փետրվար	21,588,264	116,481,914	18.53	12.0
Մարտ	21,591,471	115,745,228	18.65	12.0
Ապրիլ	21,095,721	112,431,103	18.76	12.0
Մայիս	21,028,181	107,336,939	19.59	12.0
Հունիս	21,102,554	105,434,520	20.01	12.0
Հուլիս	21,622,227	104,513,109	20.69	12.0
Օգոստոս	21,552,078	108,737,440	19.82	12.0
Սեպտեմբեր	21,299,253	108,662,885	19.60	12.0
Հոկտեմբեր	21,280,746	106,633,485	19.96	12.0
Նոյեմբեր	21,213,782	109,657,388	19.35	12.0
Դեկտեմբեր	21,232,260	108,493,595	19.57	12.0

Ստորև ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի:

30.09.2016

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	58,642,114	109,575	-	-
10%	6,117,521	-	-	611,752
20%	3,515,248	-	-	703,050
30%	104,430	-	-	31,329
35%	5,763,599	-	-	2,017,260
50%	1,005,371	-	-	502,685
75%	705,281	-	-	528,961
100%	16,494,985	830,052	-	17,325,037
110%	-	-	-	-
150%	47,724,008	2,231,487	-	74,933,242

200%	-	-	-	-
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	**140,072,556**	**3,171,114**	**-**	**96,653,316**

31.12..2015

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	47,939,034	263,724	-	-
10%	5,868,816	-	-	586,882
20%	1,974,272	-	-	394,854
30%	2,746,621	-	-	823,986
50%	6,628,114	32,705	-	3,330,410
75%	1,505,124	-	-	1,128,843
100%	18,517,070	658,669	-	19,175,740
110%	-	-	-	-
150%	44,295,959	1,867,529	-	69,245,231
Ընդամենը	**129,475,010**	**2,822,627**	-	**94,685,946**

Ծանոթագրություն 34 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՀՀՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝
- հիմնականում ձեռք են բերվել ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար վկայություն կա կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ
- սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես իրավական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիք, որի վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում՝ բացառությամբ անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառելու մտադրությամբ տրամադրվածներից:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

30.09.2016թ. և 31.12.15թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35 Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում

2015 և 2016թ. երրորդ եռամսյակում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալները բացակայում են:

Ծանոթագրություն 36. Ապաճանաչում

2015 և 2016թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում Բանկը չի ունեցել փոխանցված ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ կամ որոնց մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է «շարունակվող մասնակցություն»:

Ծանոթագրություն 37 Գրավադրված ակտիվներ

30.09.2016թ. և 31.12.15թ. դրությամբ Բանկը գրավադրված ակտիվներ չի ունեցել:

Ծանոթագրություն 38. Ընդունված գրավ

30.09.2016թ. և 31.12.15թ. դրությամբ Բանկն ունի գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

	30.09.2016	31.12.2015
Արժեթղթեր	2,426,085	1,415,778
Թանկարժեք մետաղներ, ոսկու ջարդոններ և թանկարժեք քարեր	7,182,300	6,906,158
Անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	150,509,116	131,869,973
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	2,277,289	2,538,352
Դրամական միջոցներ	1,546,895	998,250
Այլ գրավ	14,983,868	14,161,540
Երաշխավորություններ	165,906,690	167,407,960
Ընդամենը	**344,832,243**	**325,298,011**

Ծանոթագրություն 39 Պարտավորությունների չկատարում/խախտում

Բանկը 2016թ.-ի երրորդ եռամսյակի և 2015թ.-ի ընթացքում չի ունեցել խախտումներ կամ պարտավորությունների չկատարման դեպքեր: